

Н.В. Гайдай, Н.К. Сіліна

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ АКУШЕРСТВА ТА ГІНЕКОЛОГІЇ АНГЛОМОВНИМ СТУДЕНТАМ НА ПРИНЦИПАХ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНОЇ СИСТЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

Запорізький державний медичний університет

Ключові слова: кредитномодульна система, акушерство та гінекологія, англomовні студенти.

Ключевые слова: кредитномодульная система, англоязычные студенты, акушерство и гинекология.

Key words: credit-module system, obstetrics and gynecology, English speaking students.

Робота з результатом узагальненого досвіду навчання іноземців на кафедрі акушерства, гінекології та репродуктивної медицини Запорізького медичного університету. Запропоновано оптимізувати навчальний процес шляхом диференційованого формування груп за рівнем володіння мовою спілкування та скорочення числа студентів у групах для практичних занять. Проведено аналіз особливостей та специфіки самостійної роботи цієї категорії студентів з вагітними жінками, роділлями та породіллями та методики читання лекцій.

Робота посвящена обобщению опыта обучения иностранных студентов с англоязычной формой обучения на кафедре акушерства, гинекологии и репродуктивной медицины ЗГМУ. Предложено оптимизировать учебный процесс путем дифференцированного формирования групп по уровню владения языком общения и сокращения количества студентов в группах для практических занятий. Проведен анализ особенностей и специфики самостоятельной работы этой категории студентов с беременными, женщинами-роженицами и родильницами; методика чтения лекций.

The work is the result of hospital and faculty obstetrics and gynaecology department experience in teaching process for foreign students. It is proposed to form different groups of students according to their English knowledge level. It must be only a few students in every foreign group at the practical classes. It is done an analysis of student's independent work with pregnancy women and lecturing methods.

Медична наука залучає до своїх лав найбільш яскравих та обдарованих студентів. Основними вимогами до сучасного спеціаліста є високий рівень загальномедичних знань, розвинене лікарське мислення, володіння необхідними практичними навичками. Останнім часом все більша увага суспільства надається освітнянській сфері. Це, насамперед, пов'язано з тим, що відповідний рівень підготовки кадрів є найважливішою умовою соціально-економічного розвитку держави. Забезпечити високу якість освіти можливо лише за допомогою адекватно організованої системи навчання.

З 2008-2009 навчального року розпочато навчання студентів медичного факультету на 4 курсі (вітчизняних та з англomовною формою навчання) згідно положень Болонської декларації в системі вищої медичної освіти, заснованій на принципах кредитно-модульної системи організації навчального процесу. Згідно цієї програми на IV курсі зменшено обсяг навчальних годин з 162 до 90 (3.0 кредити за ECTS). Згідно зі структурою навчальної дисципліни, протягом IV курсу проводиться вивчення одного модуля, що включає два змістовних модуля, передбачаючи вивчення 11 тем.

В умовах впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу зростає обсяг самостійної роботи студентів, яка виконується в обсязі навчальної дисципліни з розділів за тематикою модулів, розділів самоконтролю, атестації з отриманням оцінки.

Досвід навчання іноземних студентів на кафедрі акушерства, гінекології та репродуктивної медицини ЗДМУ показав наявність певних особливостей в порівнянні з україномовними.

Вирішення завдань, поставлених перед університетом нашого рівня в підготовці іноземних спеціалістів з медицини вимагає від кожного викладача високої професійної майстерності, досконалого володіння іноземною мовою (у тому числі медичною термінологією), а також творчого

підходу до викладання матеріалу, контролю за рівнем засвоєння теоретичного матеріалу та практичними навичками.

Різний рівень володіння англійською мовою, обраною студентами для спілкування, вимагає продовження регламентованого часу обговорення тестового контролю, теми заняття та надзвичайно ускладнює роботу біля ліжка пацієнтки чи роділлі в пологовому залі.

Наявність мовного бар'єру між пацієнтом та іноземним студентом перешкоджає організації індивідуальної самостійної роботи з хворим. Тому викладачу доводиться бути присутнім при самостійній роботі цілої групи студентів, проводити синхронний переклад, пояснювати відповіді пацієнта, проводити корекцію опитування і практичного клінічного огляду пацієнтки та одночасно утримувати увагу відразу 10-12 осіб. Це значно знижує інтенсифікацію навчального часу, обмежує кількість оглянутих пацієнток. Для полегшення засвоєння на практиці теоретичного матеріалу та застосування отриманих знань студентам пропонується робота над типовими ситуаційними завданнями.

Робота з цією категорією студентів висвітлила потребу в оптимізації навчального процесу через існування певних особливостей. Насамперед, є потреба в корекції кількості студентів у групі. На нашу думку, оптимальною є академічна група, яка складалася б з 3-5 іноземних студентів. Саме така кількість студентів дозволить викладачу максимально індивідуалізовано працювати з кожним студентом. Оптимізувавши заняття відповідно до рівня знання студентами мови, теоретичного матеріалу та набуття ними практичних навичок роботи з пацієнтками.

Випуск навчальних книг орієнтує та активізує діяльність студента на самостійну творчу роботу і формує професійні навички та вміння, що створює необхідні умови для успішного навчання. З цією метою викладачами нашої кафедри написані і видані у двох томах цикл клінічних лекцій з сучасного акушерства і гінекології. Також на

кафедрі формується фільмотека навчальних фільмів за тематикою. Цікавим і нетрадиційним заходом для засвоєння студентами матеріалу є заохочення їх до виконання наукових студентських робіт, виступів з доповідями на студентських форумах у різних містах України.

У перспективі – розробка легкоадаптивних інтенсивних навчальних програм, створення віртуально-тренінгової системи, інформаційна база якої включатиме блоки електронних підручників, тлумачних словників та тестів для самоконтролю знань студентів. Ця система дасть можливість оцінити здібності студентів і відповідності їх знань обраній спеціальності на ранніх етапах навчання.

ВИСНОВКИ

1. Основними принципами побудови робочих програм є:
  - поступове накопичення і поглиблення знань зі спеціальності;
  - системний підхід до відновлення базових знань та їх відтворення на клінічному рівні;
  - контроль та самоконтроль на всіх етапах навчання;

Відомості про авторів:

Наталія Вікторівна Гайдай, к.м.н., доцент кафедри акушерства, гінекології та репродуктивної медицини Запорізького державного медичного університету, моб. тел. 80661630990

Наталія Костянтинівна Сіліна, асистент кафедри акушерства, гінекології та репродуктивної медицини Запорізького державного медичного університету, моб. тел. 80633052131, e-mail: dr.silina@gmail.com

Адреса для листування: м. Запоріжжя, вул. Залізнична, буд. 9-а, кв.98, 69002

УДК: 378.147.38:617.7].001.76

Н.Г. Завгородня, Л.Е. Саржевська, Б.С. Безуглий, В.І. Неділька, І.О. Поплавська, М.Б. Безуглий ЗНАЧЕННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ОФТАЛЬМОЛОГА Запорізький державний медичний університет

Ключові слова: практичні навички, кредитно-модульна система, професійна майстерність.

Ключевые слова: практические навыки, кредитно-модульная система, профессиональное мастерство.

Key words: practical skills, credit-modular system, professional mastery.

Розглянуто проблеми та перспективи подальшого підвищення якості навчання та засвоєння практичних навичок інтернами в умовах впровадження кредитно-модульної системи.

Освещены проблемы и перспективы дальнейшего повышения качества учебы и овладения практическими навыками интернов в условиях внедрения кредитно-модульной системы.

The problems and prospects of the further improvement of quality preparation and mastery of students' practical skills are defined in conditions of credit-modular system introduction.

У процесі становлення освітнього простору в Європі за єдиними вимогами, критеріями і стандартами перед вищими навчальними закладами України постає завдання щодо формування й посилення інтелектуальної, соціальної, технічної, культурної бази. Інтеграційний процес, що відбувається під егідою Болонської декларації, спрямований на впровадження загальноєвропейських норм в освіті й науці та поширення національних культурних і науково-технічних надбань серед європейських країн. Зростання ролі професіоналізму в сучасних умовах з особливою гостротою ставить проблему професійної компетентності спеціаліста. Однією з найбільш значущих орієнтацій сьогодення є професійна освіта, з якою пов'язана успішність самореалізації й самовдосконалення особистості практично в усіх сферах професійної діяльності [1, 2, 3].

Однією з головних особливостей підготовки спеціаліста є її зв'язок із майбутньою практичною діяльністю. Пізнання і практика тісно взаємопов'язані і є органічним поєднанням двох сторін єдиного процесу. Практика – багатогранна за змістом, складна цілісна система, що охоплює

- поступове підвищення рівня набуття практичних навичок з акушерства та гінекології;

- методичне забезпечення учбового процесу.

2. Самостійна позааудиторна робота студентів у вигляді участі у конкурсах, студентських наукових конференціях формує у більшості студентів логічне мислення, лікарську інтуїцію, впливає на вміння об'єктивно оцінювати клінічні ознаки хвороби, та стимулює бажання участі в подальшій науково-дослідній діяльності.

ЛІТЕРАТУРА.

1. Андрійцев В. Сучасна правнична наука та освіта на шляху до Болонського процесу // Вища школа – 2005. - №3. – с.36-54.

2. Волосовец О. П. Питання освіти у контексті впровадження засад Болонської декларації у вищій медичній школі. Медична освіта. 2005. – № 2. – с.9-16.

3. Сбруєва А. Болонський процес – пошуки шляхів підвищення конкурентоспроможності Європейської вищої освіти // Шлях освіти – 2002. - №1. - с.18-21.

4. Тимчасове положення про організацію навчального процесу в кредитно-модульній системі підготовки фахівців. Наказ МОЗ України № 48 від 23.01.04 р.

такі компоненти, як мета, потреба, мотив, предмет, на який спрямована діяльність, засоби досягнення мети, результат діяльності. Зміст поняття «практика» розкривається в нерозривній єдності з поняттям «теорія» - теорія та практика діалектично взаємопов'язані і становлять єдність протилежностей. Людина знає тільки те, що вміє, і навпаки. Поява уміння засвідчує рівень оволодіння певними знаннями. Психологічним підґрунтям уміння є розуміння залежності, з одного боку, між метою діяльності і засобами її досягнення, а з іншого – умовами, в яких потрібно діяти [5]. Здатність виконувати певний вид діяльності – уміння, характеризується важливим параметром – навичками, під якими варто розуміти ступінь уміння виконувати дії автоматично або із незначним контролем свідомості. Важливе значення у навчанні лікаря є отримання практичних навичок, оскільки формування професійних умінь здійснюється через практичні форми підготовки в вузі [4]. Навички – це професійні дії, доведені до автоматизму. Засвоєння умінь і навичок інтерни розпочинають із початкових умінь, поступово переходячи до складніших. Формування автоматизованих професійних навичок проходить кілька етапів: